

Referat av föredrag och presentationer vid årsmötet 2018

Plats och tid: El och biogasbilar, Hammargatan 13, Växjö, den 20 april 2018 kl 900–1200

Referat av föredrag i samband med Kronobergs luftvårdsförbunds årsmöte 2018.

Presentationer från båda mätprogrammen finns på förbundets hemsida, www.kronobergsluft.se

Stefan Hermansson, Småländska bränslen

Stefan hälsar oss välkomna till nyrenoverade lokaler och El & Biogasbilar. Fastigheten, som tidigare rymde ett tidningsstryckeri, inrymmer nu flera olika företag med syfte att få mer miljöanpassade bilar. Sedan verksamheten startade i dessa lokaler har antalet bilar som konverteras till fossilfri drift ökat markant. Stefan menar att vi som köpare väljer om det är verksamhet i Kronoberg/Blekinge eller Saudiarabien som ska gynnas. I samband med att han fick Luftvårdspriset 2014 fick han upp ögonen för luftfrågor i största allmänhet. När han i höstas besökte Shanghai kröp insikten om vad dålig luftkvalitet verkligen innebär ”in under skinnet” och han anser Luftvårdsförbundets arbete mycket viktigt.

Krondroppsnetet, Sofie Hellsten, IVL Svenska Miljöinstitutet AB

Sofie Hellsten från IVL presenterade det senaste årets resultat från krondroppsmätningarna, vad som mäts, hur det ligger till med försurningen och vad data visar om övergödningen i länet. I år kunde vi få resultat från tre mätstationer. Nästa år kan vi få från fyra eftersom mätningar påbörjades i slutet av november på den nya mätplatsen i Fälleshult.

Data visar att försurningen fortfarande är ett problem. Inte på grund av nedfallet längre, utan på grund av långsam vittring och långsam återhämtning i marken. Skogsbruket innebär försurning eftersom man tar bort virket innan näringsämnena i träden bryts ner och återförs i kretsloppet. Att återföra aska efter förbränning kan vara ett sätt att motverka försurningen om man gör det på rätt plats och på rätt sätt. 50 % av sjöarna är försurade och det sprids 9 400 ton kalk i länets sjöar. Svavelnedfallet minskar och är nu under 1 kg per ha och år, vilket är bra. IVL beräknar syraneutraliserande förmåga, ANC. Den bör vara över 0 och ökande. Den syraneutraliserande förmågan visar på en återhämtning på våra mätplatser, om än långsam.

Övergödningen. Kvävenedfallet var som högst i slutet av 1980-talet. Utsläppen av kväveoxider har minskat med 50 procent sedan 1990, medan ammoniakutsläppen bara har minskat med 6% under samma tid. Kvävenedfallet i länet har minskat, men det är fortfarande cirka 6 – 12 kg per hektar och år, vilket är över den kritiska belastningen som beräknas vara 5 kg per hektar och år i Kronobergs län. På kontinenten, men även i södra Sverige, kan markvattnet innehålla höga nitralthalter. Dessa uppkommer när träden inte suger upp allt kväve längre antingen för att det finns ett kväveöverskott i marken på grund av ett högt kvävenedfall under lång tid, eller på grund av störningar såsom stormskador eller avverkning.

Avslutningsvis konstaterades att

- det kvarstår stora problem med sura sjöar
- det totala kvävenedfallet är fortfarande över gränsen för den kritiska belastningen
- det är sällan höga nitralthalter i vårt län.

Tätortsprogram och strategiska mätningar i form av flyktiga organiska ämnen (VOC), Karin Söderlund (fd Persson), IVL Svenska Miljöinstitutet AB

Nuvarande samverkansområde avseende tätortsluft startade 2007, men har i viss mån funnits redan från 1997. På grund av uppmätta halter av partiklar (PM₁₀) är vi skyldiga att ha minst en mätplats med kontinuerligt registrerande instrument i länet. Länets mest belastade lokal, Storgatan 71 i Växjö, val-

des och därifrån redovisas preliminära realtidsdata online både på IVL:s och Naturvårdsverkets [hemsida](#). Samtliga årsmedelvärden har varit under miljö kvalitetsnormer och miljömål. Viss tendens till sjunkande värden från 2008 kan skönjas, vilket är bra.

Även årsmedelvärden av kvävedioxid har varit under miljö kvalitetsnormer och miljömål. Högst halter noterades i Växjö. Även mindre partiklar ($PM_{2,5}$) och bensen visar årsmedelvärden under miljömål.

Strategiska mätningar för bättre kunskap om halter av flyktiga organiska ämnen (VOC) genomfördes vintern 2017/18 enligt uppdrag av årsmötet 2017. Parallella mätningar genomfördes tre separata veckor vid 27 lokaler. Merparten valda av respektive kommun och några på uppdrag av företag. I kommunerna placerades en provtagare vid ordinarie mätplats och en i industriområde. Resultaten indikerar halter under miljö kvalitetsnorm i samtliga kommuner. Bland ordinarie mätplatser noterades högst halter av butylacetat (industri- och lösningsmedelsrelaterat) på torget i Älmhult. Vidare noterades högre halter av butylacetat än av bensen (trafik och vedeldning) vid mätplatser inom industriområdet och tvärtom vid ordinarie mätplatser. Skriftlig rapport kommer.